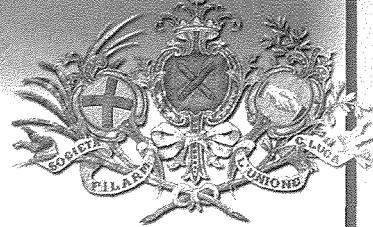

Dum Thraces Ubique Pugno In Sede Sic Tuta Consto

Il-Festa Nazzjonali tal-Konti Ruġġieru, 1890

Adrian Mizzi

L-ideja dominanti ta' Chesterton u Belloc, żewġ kittieba prolifici Kattolici Ingliżi hi li ċ-ċivilta' u l-unità tal-Ewropa hi ċ-ċivilta' u l-unità Kattolika. Dawn iż-żewġ kittieba jsostnu li sa ma qabel tfaċċat *ir-Riforma Protestanta* li ħawdet l-Ewropa kollha, kull bniedem civili kien jgħożż din iċ-ċivilta' u din l-unità li minnha kien jifforma parti bl-akbar dover ta' omoġenit kull pajiż Ewropew, sahansitra anke Malta.

Inċiżjoni tal-Konti Ruġġieru

Fid-dawlta' dawn ir-riflessjonijiet profondi nifhmu ahjar il-ġrajjiet u t-tradizzjoni Maltija. Dan anke jekk fil-perjodu mudlam tad-dominazzjoni mawmettana, id-dokumenti storiċi jgharfunu li l-familji Nsara f'pajjiżna – jiġifieri Maltin li ġew ridotti f'numru limitat hafna fost numru kbir ta' Għarab *li ma setgħux ma jobdux il-lingwa tal-Għarab*, baqghu f'pajjiżna. Ma' dawn ahna konnessi u mhux mal-Għarab li ġew imkeċċejjin minn pajjiżna ghall-habta tas-sena 1090 WK. Anke jekk fuqna mponew l-influwenza tal-lingwa nattiva tagħhom, jiġifieri *l-Għarbi Andalusi*, li mill-fdalijiet tiegħu hareġ l-ilsien Malti bhala simbolu li jiddistingwina bhala pajiż u nazzjon.

B-tifikira tat-tmien centinarju mill-miġja f' Malta tal-Konti Ruġġieru *La Societa Filarmonica Conte Ruggiero*, taht il-presidenza tal-Avukat Dottor Agostino Naudi – kandidat mal-Partito Nazionale ta' Fortunato Mizzi, bdiet organizza u tiċċelebra festa nazzjonali ad unur il-ħakkiem imsemmi bl-akbar pompa fir-Rabat u f'Citta Notabile (l-Imdina). I-qofol tagħha ntlaħaq nhar il-Hadd 28 ta' Settembru 1890 b'attivitàajiet li kienu jikkumplimentaw sew il-livell tal-Festa Nazzjonali tal-Vitorja nhar l'*Otto Settembre* ġewwa Pjazza San Ġorġ fil-Belt Valletta. Għar-Rabtin, din il-ġrajjha kommemorattiva serviet sabiex tibda tīgi organizzata festa nazzjonali ta' kull sena lill-Konti Ruġġieru ġewwa l-Imdina u r-Rabat. Dan wara tant snin ta' stennija miċ-ċittadini tal-lokalità.

Sostnut b'din il-fehma soda bhal kompatrijotti tiegħu, s-Sur Mallia Tabone, kunsillier elett tal-Imdina, flimkien mal-imsemmi Dottor Naudi ssoktaw iħabirku sabiex jingħata l-permess għall-organizzazzjoni tal-festa. Il-Gvern ta' dak iż-żmien kien ta' s-somma

sabiha ta' mitt lira, miġbura mit-tombla li kienet issir fuq il-fosos tal-Furjana.

Is-sinifikat ta' din il-festa jkompli jaqtina hijel li l-Konti Ruġġieru kien meqjus bħala benefattur kbir ta' paxxija b'mod erojku, għaliex huwa magħruf li ġeles lil Malta mill-hakma *Għarbijha Seracina u waqqaf il-Katidral tal-Imdina*. Fi żminijiet aktar riċenti, l-istudujużi tal-era Normanna bdew isostnu li kien l-istess Konti Normann li seta' beda l-Kruċjati ghall-Art Imqaddsa.

Fis-snin 1893 u 1894, tant eskalat din il-manifestazzjoni f'dik li hija popolarità li l-organizzaturi ppubblikkaw ktejjeb u programmi dwar il-Konti Ruġġieru u dwar x' kien skedat li jsir dakħar, inkluża l-partcipazzjoni mužikali tas-Società Filarmonica *Conte Ruggiero*, s-Società Filarmonica *Pinto* ta' Hal Qormi u dik tas-Società Filarmonica *L'Unione* ta' Hal Luqa nhar il-Hadd 30 ta' Settembru 1894. Il-Filarmonica *L'Unione* kienet immexxija mid-direttur ċelebri Profs. Gaetano Grech M.A.C.R.B., li fit tax-xhur f'dik l-istess sena kien anke nghata onoroficenza internazzjonali miċ-Circolo Bellini ta' Catania.

Għalhekk, b'qima u mħabba dejjema lejn l-istorja ta' Malta u dik glorjuža tal-Banda L-Unjoni, simbolikament inxebba l-iskrizzjoni li tinsab fuq il-gawhra arkittetonika tagħna l-Maltinta' *Portes des Bombes* il-qadim - *DUM THRACES UBIQUE PUGNO IN SEDE SIC TUTA CONSTO* li tħisser 'Waqt li niġġieled lit-Torok kullimkien noqghod fis-sod fil-kwartieri'.

Is-Soċjetà Filarmonika L-Unjoni ġiet mistiedna mill-kumitat tad-direzzjoni sabiex iddoqq programm mužikali nhar il-Hadd 30 ta' Settembru fit-3.00 p.m. fl-iż-żejt post prominenti tar-Rabat fuq panorama mill-isbah ta' Pjazza Saqqajja, f'laqgħa straordinarja tal-pubbliku ta' dik il-lejla festiva u storikament patrijottika. Dakħar tal-festa, c-ċelebrazzjoni bdiet għas-7.00 ta' filghodu meta l-Istawa tal-Konti Ruġġieru ġiet meħuda mill-Każin San Pawl għal Pjazza Saqqajja akkumpanjata mill-Banda Konti Ruġġieru li dik is-sena kienet taht il-presidenza tal-magħruf Baruni Germaniż Massimiliano Von Tücher (1893 – 1914).

Astratt mill-programm tal-festa nazzjonali tal-Konti Ruġġieru fl-1894

Diploma mic-Circolo Bellini li ingħatat lil Profs. G. Grech fl-1894

Fid-9.00 ta' filghodu kellhom jibdew jindaqqu diversi marċi mat-toroq ta' Citta Notabile u r-Rabat, filwaqt li f'nofsinhar, wara l-hruq tas-salut grandjuž ta' murgaletti, l-Banda Konti Ruggieru għamlet marċ mat-toroq tar-Rabat u wara, l-kor tat-tfal akkumpanja bilkant lill-Banda tal-lokal b'Innu Marċ kompożizzjoni tas-Surmast Antonio Agius, li kien '*Capo di Banda*' u '*Maestro Di Musica*' tal-Orfanatorio fl-1890. Dan minkejja l-fatt illi fis-sena 1893 ġie miktub l-'*Inno Marcia Nazionale Conte Ruggiero*', fuq lirika bit-Taljan tal-Kanonku Kollegġjali Gio Batta Micallef, li kien Rettur tas-Santwarju Nazzjonali tal-Grotta ta' San Pawl, u b'mužika tas-Surmast Rabti Mro. Epifanio Agius, li aktar tard kien inħatar id-direttur mužikali tal-Banda Konti Ruggieru.

Hekk kif nazzjon jgħaddi minn diversi ġrajjiet li jħallu t-timbru tagħhom fuq il-ħajja tal-poplu, u bħalma l-bniedem jgħaddi minn diversi ġrajjiet u saram fil-ħajja, hekk jiġi lin-nazzjon ta' paxji. Iżda hekk kif matul is-sena, nazzjon ifakk il-kisbiet u jikkommemora ġrajjiet fil-mixja tiegħi fl-istorja, hekk kienet, hija u ħa tkun ukoll l-istorja grandjuža tas-Soċjetà Filarmonika L-Unjoni fost l-ewlenin ta' Malta.

Referenzi:

Programma della Festa Nazionale del Conte Ruggiero da Solennazzarsi al Rabato il 30 Settembre 1894 (Astratt)

Malta, Mercoledi 3 Ottobre 1894 p.2

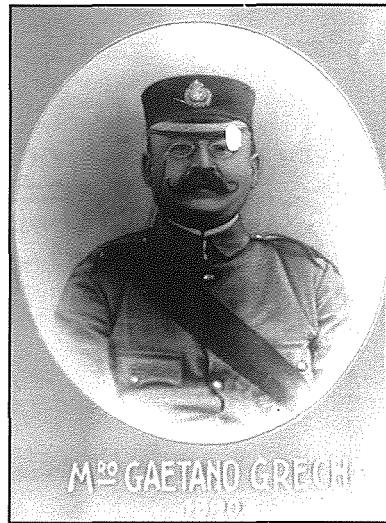
Herbert Ganado 'Wieħed Minnkom', L-Ewwel Ktiegħi (1933- 1951) p.12 u p.13

Skrizzjoni ta' fuq il-Bieb il-Bombi l-qadim A.D. 1721

Programm tal-Festa 2000, Soċjetà Filarmonika L-Unjoni A.D. 1880, p.147

Sit Elettroniku www.sanpawl.rabatmalta.com

Ringrazzjament speċjali jmur lil Kumitat tas-Soċjetà San Pawl, Banda Konti Ruggieru, Rabat, Malta

Prof. Gaetano Grech M.A.C.R.B. liebes
l-uniformi militari tal-bandu tat-Tieni
Battaljun tal-Militia Maltija (c. 1890)

Anton Faenza
**Għal Xogħol ta' Fireplaces,
Stoves u Decorations**

Čempel: 2180 8487 • Mobile: 9947 8769